

İŞÇİ DAYANIŞMASI

Uluslararası İşçi Dayanışması Derneği Bülteni • 15 Temmuz 2012 • No:52

Sendika Düşmanlığı ve Grev Yasakları İşçileri Durduramaz!

Patronlar, işçilerin birleşmesinin önüne geçmek amacıyla, ne yapıp edip işçileri sendikalardan uzak tutmaya çalışıyorlar. İşçiler, taşeronluk sistemiyle onlarca şirkete bölünüyor; kadrolu işçilik yerine kısa süreli sözleşmeli işçilik tercih ediliyor ve sendikalaşmanın koşulları zorlaştırılıyor.

İşçilerin sömürülmesiyle ayakta duran kapitalist sistem krizde. Dünya devi anlı şanlı holdingler ve bankalar batıyor, Yunanistan'da olduğu gibi ülke bütçeleri iflas ediyor. Ekonomik krize siyasi kriz eşlik ediyor. Patronlar ve onların sözcüsü olan hükümetler artık emekçileri eskisi gibi yönetemiyorlar. Çünkü işçiler krizin faturasını ödemeyi reddediyorlar. Grevler yaparak ve meydanlara çıkarak seslerini yükseltiyorlar.

Dünya, krizin dalgalarıyla sarsılırken Türkiyeli patronlar, ardi ardına açıklanan büyüme rakamlarıyla övünüyorlar. AKP hükümeti, "Biz büyük bir ülkeyiz, dünya siyasetinde büyük bir aktörüz, Yunanistan gibi olmayacağız" diyor.

Krizin etkisinin diğer ülkelere oranla Türkiye'de daha az hissedildiği ve şimdilik ekonominin büyüdüğü doğru. Yani patronların kârı şişmeye devam ediyor.

Ama AKP hükümeti ve patronlar bunun ne pahasına gerçekleştiğini söylemiyorlar.

Alinteri döken, gecesini gündüzüne katıp çalışan, üreten ve patronların sermayesini büyüten işçiler sefalet içinde kahr çekiyorlar. İşçiler, ekonominin büyümesinden zerre kadar pay almıyorlar.

Meselâ, Temmuz ayında asgari ücrete gelen zamlarla, öğün başına 60 kuruş daha fazla harcama yapabileceğimiz!

İşçilerin ücretleri yerinde sayarken, gıda maddelerine, elektrikle, suya, doğalgaza, ulaşım, ev kiralarna, eğitim ve sağlık hizmetlerine sürekli zam yaşıyor.

Diğer taraftan, zorunlu hale gelen fazla mesailerle birlikte iş saatleri artık 12 saatin altına düşmüyor. İşçilerin makinelerden bir farkı yok.

İş temposu türlü yöntemlerle durmaksızın hızlandırılıyor. Durmak, dinlenmek, nefes almak işçiye haram! Sosyal yaşam yok. İşçiler yıllık izinlerini bile kullanamıyorlar. İşçiler yazın 40

devamı arka sayfada

derece sıcakta kavrulurken, patronlar sınıfı ve onların aileleri dilediklerince tatil yapıyorlar.

İş kazaları durmuyor; ölümler ve sakatlanmalar devam ediyor. Tüm bu koşullar işçileri yıpratıyor ve kısa zamanda posalarını çıkartıyor.

Ama patronlar ve hükümet bununla da yetinmiyor. İşçilerin kıdem tazminatına el koymak, taşeronluk sistemini daha da yaygınlaştırmak istiyorlar. Yani işçi maliyeti mümkün mertebe en alt sınıra, patronların kârları ise en üst seviyeye çekilmek isteniyor.

Ekonominin ve patronların sermayesinin nasıl büyüdüğü belli değil mi?

Fakat artık birçok işyerinde işçiler bu kölelik koşullarına “hayır” demeye başlıyorlar. Düşük ücretlere, uzun ve ağır çalışma koşullarına isyan eden işçiler, bir araya gelmeye ve sendikalaşmaya başlıyorlar.

Tek tek işçilerin patronlar karşısında hiçbir gücü yoktur.

İşçilerin ekonomik, sosyal ve demokratik haklarını geliştirmek amacıyla kurulan sendikalar, işçilerin birleşerek patronlar karşısına bir güç olarak çıkmasını sağlar. Bu nedenle, işçilerin örgütlü gücünü ifade eden sendikalar çok önemlidir.

Patronlar, işçilerin birleşmesinin önüne geçmek amacıyla, ne yapıp edip işçileri sendikalardan uzak tutmaya çalışıyorlar. İşçiler, taşeronluk sistemiyle onlarca şirkete bölünüyor; kadrolu işçilik yerine kısa süreli sözleşmeli işçilik tercih ediliyor ve sendikalaşmanın koşulları zorlaştırılıyor.

Ayrıca işçiler başka biçimler altında da bölünmek ve parçalanmak isteniyor.

Mavi ve beyaz yaka, Türk ve Kürt, Alevi ve Sünni temelinde işçiler karşı karşıya getirilmeye, dağınık ve güçsüz düşürülmeye çalışılıyor.

Ancak sonuçta tüm bunlar bir yere kadar iş görüyor. Belirli bir noktada ise işe yaramıyor ve işçilerin haklarını araması ve sendikalaşması engellenemiyor.

Bu durumda patronlar, hemen işten atma yöntemine başvuruyorlar. Sendikalaşan işçiler işten atılarak cezalandırılmak, işsizliğe ve açlığa mahkûm edilerek terbiye e-

İşçilerin örgütlenmesi ve güçlü bir şekilde patronların karşısına dikilmesi için sendikalara çok büyük görevler düşüyor. Kapsamlı, planlı ve eşzamanlı bir örgütlenmeye girişen, direnişlere sahip çıkıp mücadeleyi yükselten sendikalar tabloyu bir anda değiştirebilirler.

dilmek isteniyor.

Patronların tutumunu özetlersek: Tahammülsüzlük ve düşmanlık!

Oysa sendikalı olmak anayasal bir hak. Ama işçiler birleşmediği müddetçe yasal haklar kâğıt üzerinde kalır, kalıyor.

Aslında patronlar, işçilerin örgütlenmesine tahammül edemiyorlar; işçiler, örgütlü bir güç haline gelecek diye öd-

leri kopuyor. İşten atılan, ama boynunu büküp evin yolunu tutmayan ve direnişe geçen işçilere patronlar dış biliyorlar. Mücadeleyi kırmak için ellerinden geleni yapıyorlar. Polis işçileri gözaltına alıyor, taciz ediyor ve direniş alanından uzaklaştırmak istiyor.

Çünkü sendikalaşan işçilerin kazanması demek, diğer işçilerin de örgütlenmek üzere harekete geçmesi ve düşük ücretlere, uzun ve ağır çalışma koşullarına itiraz etmeleri demektir.

Patronlar sınıfı, önlerine hiçbir engelin dikilmemesini, işçileri diledikleri gibi çalıştırmayı ve sömürmeyi arzuluyor.

Son günlerde getirilen grev yasakları da bunun bir parçasıdır. Zira patronlar ne yaparsa yapsın, işçilerin birleşmesinin önüne geçemeyecekler. Ekonomik kriz Türkiye’de de etkisini daha fazla gösterecek ve zaten usanmış olan işçiler işte o zaman daha gür bir şekilde seslerini çıkartacaklar.

İşte bundan dolayı, gelecek günler için hazırlık yapılıyor. İşçilerin örgütlenmesinin önüne geçemeyeceklerini bildikleri için, grevi yasak hale getirmek için çalışıyorlar. Patronların yardımına koşan AKP hükümeti, keyfi bir şekilde havacılık işkolunda grevi yasakladı; şimdi ise borsada grevi yasaklamak istiyor. Ayrıca yeni sendikalar yasasıyla (Toplu İş İlişkileri Kanunu) grev yasağı pek çok sektörüne alacak. Böylece işçi sendikalı olsa bile; grev yapmasın, üretimden gelen gücünü kullanmasın ve patronların dayatmalarına boyun eğsin isteniyor.

Ancak patronların bu istekleri de kursaklarında kalacak. Gerçekten örgütlü hale gelen işçiler, grev yasağını yırtıp atacaklar.

İşçilerin örgütlenmesi ve güçlü bir şekilde patronların karşısına dikilmesi için sendikalara çok büyük görevler düşüyor. Kapsamlı, planlı ve eşzamanlı bir örgütlenmeye girişen, direnişlere sahip çıkıp mücadeleyi yükselten sendikalar tabloyu bir anda değiştirebilirler. O zaman patronlar ve hükümet, asla bu kadar pervasız hareket edemez.

Tüm dünyada işçiler, haksızlıklara ve sömürüye karşı mücadele veriyorlar. Dünyada kapitalizme ve sömürüye karşı işçilerin sesi giderek daha gür çıkıyor. Türkiye’deki işçiler de Yunan, Amerikalı, İspanyol, Hint, Bangladeşli sınıf kardeşlerinin yolundan gidecek ve patronlar bunu asla durduramayacaklar. ■

Uluslararası İşçi Dayanışması Neden Gereklidir?

Avrupa'dan Asya'ya, Latin Amerika'dan Ortadoğu'ya kadar dünyanın dört bir yanında işçi mücadeleleri yükseliyor. Bu mücadeleler hangi ülkede olursa olsun, işçilerin haksızlıklara ve sömürüye karşı öfkesinin yoğunlaştığının bir ifadesi. Türkiye'de de düşük ücretlere, örgütlenmenin önündeki engellere, işten atmalara, taşeronlaştırmaya, kazanılmış hakların gaspına ve grev yasağına karşı tepkiler sürüyor. Düşük ücretlere ve ağır çalışma koşullarına karşı sendikalaşmaya girişen ve işten çıkartılan işçiler, evlerinin yolunu tutmuyorlar. BEDAŞ'ta, TEDAŞ'ta, TOGO'da, THY'de, Hey Tekstil'de, Billur Tuz'da ve Çapa'da haklarını aradıkları için işten atılan işçilerin direnişi devam ediyor.

Değişik ülkelerde işçilerin verdiği mücadele şunu gösteriyor; mücadeleler tek bir işyerine ve tek bir ülkeye sıkışıp kalmamalı, uluslararası bir boyut kazanmalıdır. İşçiler uluslararası düzeyde birleşmelidir. Küreselleşen kapitalizm, üretimi geçmişe göre daha fazla dünya geneline yaymış durumda. Dev tekeller yalnızca bir ülkede üretim yapmıyorlar. Merkezi Avrupa'da ve ABD'de olan bir şirket, aynı anda Çin'de, Türkiye'de ya da Ortadoğu'nun bir ülkesinde üretim yapıyor. Dolayısıyla, işçilerin bir ülkede birleşmeleri ve haklarını almak için mücadeleye geçmeleri yetmiyor; işçilerin başarılı olabilmesi için diğer ülkelerdeki işyerlerinde çalışan işçilerin de desteğini alması gerekiyor. Japon işçilerin Toyota, Fransız işçilerin Renault ya da İtalyan işçilerin Fiat patronu karşısında tüm istediklerini alması ve başarılı olması için, bu şirketlerin üretim yaptığı diğer ülkelerdeki işyerlerindeki işçileri de kendi yanlarına çekmeleri gerekiyor. İşçilerin enternasyonal dayanışmasını sağlamak ilk bakışta zor gelebilir. Ama ne olursa olsun her işçi bu bilinçle hareket etmelidir, bu zorludur. Kaldı ki, sendikalar üzerlerine düşen görevleri yaptıklarında, uluslararası dayanışmayı sağlamanın o kadar zor olmadığı da görülmektedir.

Güncel bir misal verelim: Türkiye'de hava işkolunda AKP hükümeti grevi yasakladı. Bu yasağa karşı durmak için havayolu işçileri, 29 Mayıs'ta

üretimden gelen güçlerini kullanarak yüzlerce seferin iptal olmasını sağladılar. Yalnızca bir gün süren bu eylem, gündemi belirledi ve hükümeti paniğe soktu. Eylem günü Avrupalı sendikalar, "eğer greve destek vermiyip ülkemize gelen Türkiye uçakları olursa, biz de onları geri göndertmeyeceğiz" dediler ve dediklerini yaptılar. Uluslararası işçi dayanışmasının bu küçük örneği bile, dünya işçi sınıfının birliğinin ne kadar önemli olduğunu gösteriyor.

Uluslararası dayanışmanın en güzel örneklerinden birini UPS Kargo'da yaşadık. Sendikaya üye oldukları için işten çıkartılan ve direnişe geçen işçileri, dünyanın dört bir yanındaki sınıf kardeşleri yalnız bırakmadılar ve UPS işçileriyle dayanışma eylemleri düzenlediler. Bu eylemlerde, UPS işçilerinin işe geri alınmaları, sendikaların tanınması ve haksızlıklara son verilmesi talepleri yükseldi. Uluslararası Taşımacılık İşçileri Federasyonu'na (ITF) bağlı sendikaların örgütlediği eylemler, ABD, Arjantin, Almanya, Litvanya, Bulgaristan, Estonya, Letonya, Ukrayna, İsveç, Finlandiya, Norveç, Ürdün, Filipinler, Hong Kong, Tayland, Japonya gibi çok sayıda ülkede gerçekleştirildi. Tüm dünyada işçiler, kimi yerlerde UPS binalarını kilitleyerek felce uğrattılar, kimi yerlerde UPS temsilcileriyle görüşerek tepkilerini dile getirdiler, kimi yerlerde ise grev gözcüsü olarak UPS merkezleri önünde nöbet tuttular. Tüm bu eylemlere katılan onlarca ülkeden işçiler, Türkiye'deki UPS işçilerini tanımıyorlardı; üstelik ne Türk ne de Müslümandılar. İşçiler aynı çıkarlara sahip uluslararası bir sınıftır; dinleri, dilleri ve ülkeleri farklı olsa da onlar patronlar karşısında aynı sınıfın evlatlarıdır. UPS işçileri-

nin işlerine sendikalı olarak dönmesinde uluslararası işçi desteğinin çok büyük bir payı vardır.

UID-DER, adında da geçtiği üzere işçi sınıfının ulusal ve uluslararası dayanışmasını savunuyor. Sadece bir ülkeye sıkışıp kalmak işçileri güçlü kılmaz, tersine patronlar karşısında zayıf düşürür. Bu bilinçle hareket eden UID-DER, uluslararası işçi dayanışmasını büyütmeye çalışıyor. UID-DER'in, Japon işçi sendikalarının başlatmış olduğu nükleer santrallerin kapatılmasına dair imza kampanyasına omuz vermesi, İran işçi sınıfına dönük baskılara son verilmesi için kampanya örgütlemesi, havacılık işkolundaki grev yasağına karşı kampanya başlatması ve bunu uluslararası alana taşıması oldukça anlamlıdır. Ancak tek başına bu çaba yeterli olmaz. Enternasyonal işçi dayanışmasının sağlanmasında sendikalara çok büyük görevler düşüyor. Uluslararası sermaye egemenliği, işçi sınıfının sorunlarını ortaklaştığı gibi çözümlerini de ortaklaştırıyor. ■

Sermayenin Saldırılarına Karşı Mücadele Sürüyor

KESK'e Dönük Baskı ve Gözaltılar Sürüyor

25 Haziranda Ankara, İstanbul, Diyarbakır başta olmak üzere, birçok kentte KESK üye ve yöneticilerinin evine baskınlar düzenlendi. KESK Genel Başkanı Lami Özgen'in de aralarında bulunduğu 71 kişi gözaltına alındı. 30'a yakın kişi tutuklandı. AKP hükümeti yaptığı operasyonlarla sendikalara, ezilenlere ve tüm muhaliflere tahammülsüzlüğünü ortaya koyuyor. Egemenlerin toplumsal muhalefeti bastırma ve ezme operasyonları, haksızlığa ve zulme başkaldıranları hiçbir zaman susturamamıştır. Baskılar, gözaltı ve tutuklamalar mücadele verenleri yıldıramayacak!

DHL Kargo İşçileri Direnişte

DHL Lojistik'te TÜMTİS'te örgütlenen işçiler, patronun işten atma saldırısıyla karşılaştılar. Örgütlenmeyi fark eden DHL patronu, 8 işçiyi sendikaya üye oldukları için işten çıkardı. DHL'nin Esenyurt ve Kıraç depolarında işten atılan işçiler, sendikaları TÜMTİS öncülüğünde direnişe geçtiler. Uluslararası lojistik devi DHL'nin işçilere reva gördüğü ücret, açıklık sınırının altındadır. İşçilerin çoğuna yılda ortalama 1000 saat fazla mesai yaptırıldığı DHL'de, işçiler kötü çalışma koşullarına ve düşük ücretlere karşı TÜMTİS'e üye olarak hakları için mücadele etmeye başladılar.

BEDAŞ'ta Direniş Devam Ediyor

Hakları için Enerji-Sen'de örgütlenen, işten atılan, ama buna boyun eğmeyen ve direnişe geçen 120 BEDAŞ işçisi, her cuma Galatasaray Lisesi'nin önünden BEDAŞ'a kadar yürüyüş gerçekleştiriyor. Eylemlere sendikalar ve demokratik kitle örgütleri de destek veriyor. 21 Haziranda yaptıkları eylemde Boğaziçi Köprüsü'nü trafiğe kapattılar. Eylemin ardından gözaltına alınan işçiler bir gün sonra serbest bırakıldılar. 6 Temmuzda THY, HEY Tekstil, Borusan direnişçileriyle bir araya gelen BEDAŞ işçileri, BEDAŞ binası önüne kadar yürüyüş yaptılar. Sendika başkanları, yöneticiler, meslek odaları temsilcilerinin de destek verdiği yürüyüş boyunca sloganlarla işten atmalara, grev yasağına tepki gösterildi. BEDAŞ yönetimi işçilerin görüşme taleplerini geçi-

tiriyor, oyalıyor. İşçiler, BEDAŞ önünde kurdukları çadırda direnişlerine devam ediyorlar.

Çapa'da Taşeron İşçiler Hakları İçin Mücadele Ediyor

İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesinde çalışan taşeron işçiler, üniversite yönetiminin dayattığı kölelik sözleşmesine karşı tepkilerini eylemlerle ortaya koyuyorlar. Hastane bahçesinde toplanan işçiler, "Taşeron İşçisi Köle Değildir", "Birleşe Birleşe Kazanacağız" sloganları eşliğinde dekanlığa kadar yürüyüşler gerçekleştiriyor. Taşeron İşçi ve Yardımlaşma Derneği (TAŞ-İŞ-DER) öncülüğünde gerçekleşen eylemlerde, işçiler maaşlarda kesinti yapılmamasını, kadro hakkı tanınmasını ve taşeron sistemine son verilmesini talep ediyorlar. Taşeron işçileri hastane bahçesinde kurdukları çadırda 4 ayı aşkın süredir mücadelelerine devam ediyorlar.

Amylum Nişasta'da Sözleşme İmzalandı

Adana'daki Amylum Nişasta fabrikasında 107 gün boyunca devam eden grev, toplu iş sözleşmesinin imzalanmasıyla sona erdi. 20 Haziranda imzalanan TİS'in ardından, işveren de lokavt kararını kaldırdı. TİS'le işçilerin ücretleri %40'a yakın oranda arttırıldı. Grevdeyken işten atılan 4 işçiden 3'ü işlerine geri dönecek. Yıllık izinleri de 2 gün arttırıldı. Sözleşme 30 ay geçerli olacak şekilde imzalandı. İlk kez TİS düzeninde ve sendikalı olarak çalışacak olmaktan memnun olduklarını belirten işçiler, 107 günlük mücadele süreçlerinde kendilerini yalnız bırakmayan tüm emek dostlarına teşekkür ettiler.

Soda, Kromsan ve Tuz Grevi Anlaşmayla Sona Erdi

Mersin'de Petrol-İş Sendikası'nda örgütlü 530 işçinin sürdürdüğü grev, 48. gününde anlaşma ile sona erdi. İşçilerin ücretlerine birinci yıl için 213 liralık ücret zammı, ikinci yıl için ise enflasyon oranına 1 puan eklenerek zam yapılması yönünde anlaşmaya varıldı. Sosyal haklar için alacakları, 2 bin 775 liraya yükseltildi. Bunların yanı sıra, yapılan görüşmeler sonucunda, işverenden iş güvencesi sözü alındığı belirtildi. 18 Mayıstan beri grevde olan işçiler, 5 Temmuzda işbaşı yaptılar. ■

Hava-İş Genel Başkanı Atilay Ayçin İle Söyleşi

Grev yasağına karşı mücadele eden işçilerin 305'i işten atıldı. Buna karşı mücadeleniz sürüyor. Bu süreç içerisinde ne tür eylemler yapıldı, başka neler yapmayı düşünüyorsunuz?

Şimdi biliyorsunuz, THY Anonim Ortaklığı'nda bizim 23. dönem toplu sözleşme görüşmelerimiz uyuşmazlıkla sonuçlandı. Resmi arabulucu aşamasının ardından, korsan bir yasa, korsan bir komisyonla, jet hızıyla Meclis Genel Kurulu'na indirildi. Cumhurbaşkanının onayından geçirildi. İşkolunuzu grev yasağı kapsamına alan bir yasayla karşı karşıya kaldık. Biz, böyle bir gelişmenin olacağını önceden haber almıştık. Bu nedenle, arkadaşlarımızla yaptığımız toplantılarda, yasa teklifi genel kurula inerse, o gün özverili çalışmama hakkımızı kullanma kararı aldık. Uçucu arkadaşlarımızın, birikmiş yorgunlukları nedeniyle kendilerini uçuşa hazır hissetmeyecekleri, uçmama haklarını kullanacakları kararlaştırıldı. Yasa teklifi Meclise inince, biz de özverili çalışmama hakkımızı kullandık. Yaklaşık 260 sefer iptal edildi. Ertesi gün Başbakan yaptığı açıklamada "yapılanların karşılığı cezasız kalmayacaktır" dedi.

THY yönetimi hiçbir hak, hukuk, vicdani ve insani değerle bağdaşmayan bir uygulamayla, eylemi yasadışı gösterdi. 305 arkadaşımızın iş akdini feshettiler. Bugün 42 gündür direniştiyiz. Arkadaşlarımızın işe iadesi

Havacılık işkolunda AKP hükümetinin keyfi bir şekilde getirdiği Hgrev yasağına karşı duran havayolu işçilerinden 305'i işten atıldı. Türk Hava Yolları (THY) tarafından işten atılan işçiler, işlerine geri dönmek için mücadele veriyorlar. İşçilerin örgütlü olduğu Hava-İş Sendikası, hem grev yasağının geri çekilmesi hem de işçilerin işe alınması için uluslararası düzeyde çaba gösteriyor. Hava-İş Genel Başkanı Atilay Ayçin ile grev yasağı, direniş süreci, Türk-İş yönetiminin tutumu ve uluslararası işçi dayanışması hakkında konuştuk. Kısaltarak yayınlıyoruz.

söz konusu oluncaya kadar da bu mücadeleyi sürdüreceğiz. Bunun yanı sıra, bağlı olduğumuz ITF aracılığıyla uluslararası kuruluşlarla ilişkilerimizi sürdürüyoruz. ITF, ETF, ETUC (uluslararası sendikalar) üzerinden kurduğumuz bir dizi ilişkiler var. Kurulan ilişkiler ve görüşmeler yavaş yavaş pratik eylemlilik olarak bize dönmeğe başladı. ITF'in dört haftalık bir eylem programı var. Bu eylemler hahaya geçirildikçe bize iletilecek.

Uluslararası sendikalardan ne tür destekler bekleniyor? Şu ana kadar neler yapıldı?

Beklediğimiz şu: Avrupa Birliği sürecinde, Türkiye'nin bağlı olduğumuz uluslararası kuruluşlara vaatleri var. Avrupa'ya birtakım taahhütleri var. Nedir bunlar? Çok somut olarak hatırlamak gerekirse, AB ile yapılan görüşmelerde Türkiye'de çalışma yaşamının, sendikal örgütlenmenin önündeki engellerin kaldırılacağı, çalışma yaşamının daha demokratik hale getirileceği, örneğin aynı işkolunda birden fazla sendikaya üye olunabileceği, sendikal örgütlenmede noter şartının kaldırılacağı gibi sözler var. Bir defa, bize yapılan hiçbir tarife ve tanıma uymuyor. Dünyada hava taşımacılığı işkolunun grev yasağı kapsamında olduğu bir tane örnek yok. Gerçi Başbakan, "dünyada olmaması, biz de olmayacağı anlamına gelmez" şeklinde absürt bir cevap verdi. Bu tamamen, AKP'nin kendi kurallarına, kendi biat kültürüne uymayan sendikalara diz çöktürme çabasıdır. Sendikaların işlevlerini ortadan kaldırma,

onları tutsak haline dönüştürme politikalarından biridir. Bize yapılan da budur.

Yurtdışından beklediğimiz destek, T.C. hükümeti üzerinde, THY patronları üzerinde baskı oluşturmaları, Türkiye'nin uluslararası konumda verdiği sözlere uygun olmayan bu davranıştan vazgeçmesi için mevcut ilişkilerin yaptırım gücünü kullanmalarıdır. Biz zaten bu mücadeleye başlarken, esasen kendi gücümüze güvenerek başladık. Ama sorun bizim sorunumuz olmaktan çıktı. Bugün İstanbul Menkul Kıymetler Borsasının da dâhil olduğu işkoluna grev yasağı getirilmesi için teklifte bulunulmuş.

İMKB'den söz ettiniz. Önce havacılık işkolunda grev yasaklandı. Şimdi de borsada grev yasağı gündemde. Sendikalar yasadısını yeniden düzenleyen Toplu İş İlişkileri Kanunuyla grev yasağı genişletiliyor. Sizce AKP hükümeti ne yapmaya çalışıyor?

AKP hükümetinin yaptığı çok açık. Önlerindeki engelleri temizlemeye çalışıyorlar. Çünkü uluslararası kapitalist emperyalist güçlerin bitmez tükenmez kâr hırsı, o ülkedeki sendikal, demokratik, çalışma yaşamıyla ilgili hakları ortadan kaldırıyor. Yeni çalışma sistemleri ve biçimleri yasa-

laştırılıyor. İşçiler zapturapt altına alınıyor, yani çalışma yaşamı tutsak alınmaya çalışılıyor.

Suriye için savaş tamamları geliyor. Türkiye bu savaşta önde olmak istiyor. Böyle bir savaşta toplumsal muhalefetin güçsüz kalması ve sesini çıkartmaması için AKP hükümeti baskıları artırıyor. Grev yasağının ve KESK dâhil muhalif kesimlere baskının bir nedeni de bu olabilir mi?

KESK'e yapılan saldırı gerçekten cepheden kınanacak, cepheden karşı çıkılacak bir saldırı. Hükümet her zaman yaptığı gibi, bu takibe politikasını, KESK'e saldırı ve baskısını da bu zemin üzerinden yapmaya çalışıyor. KESK bir konfederasyon. Uluslararası ilişkileri olan, bağlantıları, üyeliği olan bir konfederasyon! Siz böyle bir kuruluşu hangi gerekçe ve bahanelerle olursa olsun, bir gece yarısı veya sabaha karşı operasyonu basamazsınız. Bu arkadaşların hepsi Türkiye vatandaşı, yurttaşı kimliği taşıyan insanlar. Kürt olabilirler, kendilerini Kürt olarak tanımlayabilirler. Barış mücadelesi içerisinde de olabilirler. İnsanların kullandıkları, kullanabilecekleri haklarına saygılı olmak gerekir. KESK'e yapılan baskın, Türkiye'de hükümetin önümüzdeki döneme ilişkin düşündüğü yapılandırma politikalarının bir göstergesidir.

Grev yasağına karşı Türk-İş yönetiminin bir desteği oldu mu? Türk-İş yönetimi neden sessiz kalıyor?

Türk-İş kendisine biçilen göreve uygun davranıyor. Türk-İş'in, hükümetlerin ve devletin çıkarının dışında davrandığını görmediniz, görmedik, görmeyeceğiz de. Kendisine biçilen görev Türkiye işçi sınıfını, emekçi güçleri, onların oluşturdukları ittifakları bir şekilde denetim ve kontrol altına almak. Türk-İş içindeki sendikal anlayış ve kadrolar değişmediği sürece, işçi sınıfından yana düşünen, yüzünü işçi sınıfına dönmüş, Türkiye'nin temel sorunlarını işçi sınıfının temel sorunları olarak görüp bu sorunlarla ilgilenen sendikacılık anlayışı gelmedikçe sorun çözülmez.

Türk-İş yönetimine karşı Sendikal Güç Birliği Platformu olarak 10 sendika bir araya geldiniz. Yayınlanan bildiri anlamı tespitler ve talepler var. SGBP bundan sonra ne yapacak? İşçi sınıfına dönük saldırılara nasıl yanıt verilmesi hedefleniyor?

Sendikal Güç Birliği Platformu, a-dından da anlaşılacağı gibi bir platform. Türkiye'de yeni bir sendikal anlayışın, önderliğin yaratılmasına çalışıyor. Türkiye'nin temel sorunlarıyla ilgileniyor. Çözüm üreten, ürettiği çözümün hayata geçmesinde so-

rumluluk alan ve onu paylaşan yeni bir sendikal anlayış oluşması için çalışıyor. Türkiye'nin neresinde direniş varsa, neresinde işçi varsa, Türkiye'de nerede haksızlık varsa, Türkiye'de nerede örgütsüz işçi varsa, onlara ulaşmayı önüne bir hedef olarak koymuş bir örgütlenme biçimidir. Gelecek kuşaklara Türkiye'de mücadeleci, daha doğrusu militan bir sendikacılık anlayışı bırakmaktır.

Eylemimize, kitlesel ziyaretler yapılıyor. Buradaki masraflarımızla, dayanışma için bir kampanya arayışı içindeler. İşyerlerinden, bölgelerden olmak üzere geniş bir imza kampanyası başlatıldı. İmzalar bu ay sonu toplanacak. Ankara'da kitlesel bir basın açıklamasıyla ilgili makamlara teslim edilecek. Artık bütün sendikaların, DİSK'e, KESK'e bağlı, Türk-İş içinde sınıfa hizmet etme anlayışı olan ve SGBP içinde olan sendikaların buralara yaptıkları ziyaretlerin ya-

nı sıra, fiili durum yaratıp ayağa kalkmaları gerekiyor. Artık oturarak, konuşarak, yazarak değil, fiili durum yaratarak muhalefet yapmanın zamanı gelmiştir. Bence, SGBP dâhil bütün sendikaların yapması gereken budur.

Son olarak şunu soralım: Kapitalizmin krizi devam ediyor. Krizin faturası işçi sınıfına kesiliyor. Buna karşın dünya genelinde işçi sınıfının mücadelesi de yükseliyor. Yükselen işçi mücadelesini uluslararası düzeyde birleştirmek için sendikalar ne yapmalı?

Türkiye'deki sendikacılık anlayışı açısından birçok tespit yapmak mümkün. Bunlardan bir tanesi de uluslararası ayağının yetersiz ve eksik olması. Bir defa bunu geliştirmek durumundalar. Düne kadar Türkiye'deki sömürü, işsizlik, özelleştirmeler, işten atılmalar, savaş, Avrupa'da çalışan işçileri ilgilendirmiyordu. Bunlar belki hiç bilmedikleri bir şeyi yaşamaya başladılar. Avrupalı işçiler de işlerinden atılmaya başladılar. İşyerleri kapanmaya başladı. Özelleştirmeler tamamlandı. Devletten aldıkları o "sosyal refah" payını alamaz hale geldiler. Kapitalizm can çekişme ya-

şarken, bedelini yine uluslararası düzeyde, işçiye, işsize, emekliye ödetmeye çalışıyor. Bunun önünü kesmenin yolu, başka dünya yaratma umudu olan herkesin bir araya gelmesidir. Bunun gerçekleştirilebilmesi için de sendikaların kendi alanlarında, bu acımasız sömürü politikalarına karşı fiili durum yaratmaları gerekir. Yasaların kendilerine çizdiği sınırlar içinde kalmaksızın bir şeyleri zorlamaları, uluslararası alanda mücadele eden unsurlarla da birleşmeleri gerekir. Yani Amerika'da en büyük finans kuruluşunun önünde insanlar direniyorsa, bu direniş Türkiye'de çalışan işçilerin de sorunu olmak durumundadır. Dünyanın çalışanlarını etkileyen tüm olumsuzluklara karşı mücadele etmeliyiz. Olumsuzluklar ortakken, çözüm politikalarında da ortaklaşılması gerektiği düşüncesindedim. ■

TOGO İşçileri Direnişlerini Anlatıyor

Deri-İş Sendikası'nda örgütlendikleri için işten atılan ve fabrika önünde direnişe geçen TOGO Ayakkabı işçilerinin mücadelesi iki buçuk ayı geride bıraktı. İşlerine geri dönebilmek için pek çok eylem yapan TOGO işçilerine ÜİD-DER ilk günden beri destek veriyor. TOGO işçileri yaşadıklarını İşçi Dayanışması'yla paylaştılar. TOGO işçileriyle gerçekleştirdiğimiz söyleşiyi kısaltarak yayınlıyoruz.

Direnişiniz iki ayı geride bıraktı. Yaşadıklarınızı nasıl değerlendiriyorsunuz?

Cengiz Karagöz: Yaptıklarımız haklı mücadelemiz için gurur verici şeylerdi. Diğer işçilere örnek olduk. Ama yapamadığımız şeyler de var. Taleplerimizi kabul ettirmedik daha.

Semiha Yılmaz: Oturma eylemleri yaptık, başka eylemler yaptık. Ses getirdi, bugün 72. gün ve biz hâlâ buradayız. Sonuna kadar eylemlerimiz devam edecek.

Fikret Karataş: İki ay içinde çok güzel şeyler yaptığımızı biliyorum. Ses getirdiğimizi de biliyorum. Devam edeceğimizi de biliyorum.

Geriyeye bakıp “eksik bıraktık” dediğiniz şeyler oldu mu?

S.Y.: AVM önlerinde fazla yüklenme olmadı bana göre. Daha fazla ses getirebilirdik. Basın yeterince ilgi göstermiyor bize. Sadece belli bir basın gelip gidiyor. Onun dışında hiçbir gazete gelmiyor. Ama imza kampanyamız gerçekten çok güzel gidiyor.

C.K.: Eksik kaldığımız nokta; bizim kendi içimizde bir kopukluk var, hâlâ oturtamadık onu. Bizim acemiliğimiz uzun sürdü. Eylemlerimizde yalnız kaldık. İzmir Caddesi'ne, Atatürk Bulvarı'na, bir de Ankamall AVM önüne gittik oturma eylemine. Gerçekten herkese de söyledim, yanımızda bir tek ÜİD-DER'i gördüm. Çoğunluk olarak siz vardınız. Direnişin anlamı ne? Birlik! Birliğin anlamı ne? Yanımda olmalı ki gücümü görmeliyim, bu da eksik.

F.K.: Bence de mağaza önlerine eylemlere gittiğimiz zaman yalnız kalıyoruz. Sendikalar hiç gelmiyorlar. Sesimizi duyurmamız için kalabalık olmamız lazım. Onun haricinde bir sorunumuz yok, direnişimiz güzel gidiyor.

Eylemlerin size yansıması, geri dönüşleri nasıl oldu?

F.K.: Mağaza önü eylemlerinde mağazadakiler rahatsız oluyor. “Kardeşim bunlar buraya niye gelmiş, niye toplanmışlar” deyip rahatsız olanlar var. Duyarlı insanlarımız da var, duyarsız insanlarımız da var.

S.Y.: Mağaza önlerine polisler dizildiği zaman çok güzel oluyor. Çünkü diğer patronlar bundan rahatsız oluyor ve TOGO patronuna “bu işi bir an önce bitir” diye baskı yapıyorlar.

Sendikanız Deri-İş'in nasıl katkıları oluyor?

C.K.: Deri-İş şu anda kalem bastırıyor bizim için. Sendikaları dolaşılıyor ve bize erzak yardımı gelmesini sağlıyorlar. Sendikanın sürekli maddi destek sağlayacak gücü olmadığını biliyorum. Bunu da kalem satarak, desteğe gelenlerin dayanışmalarıyla aşmaya çalışıyoruz. Deri-İş bence bu konuda duyarlı davranıyor. Türk-İş büyük bir konfederasyon. İşçiler için oluşturdukları fonu, lüks otellere, arabalara harcıyorlar. Direnişleri örgütlemek amaçları olmalyken, toplanan fonu başka şeylere harcıyorlar. Türk-İş yönetimi el atsa bu iş daha kısa zamanda biterdi.

İşverenle görüşme yapılıyor mu? Ne gibi sonuçlar var?

F.K.: İşveren hiçbir tepki göstermiyor. “Gerekirse Çin malı getireceğim ama onlarla çalışmayacağım” demiş.

C.K.: Çin malı olsun olmasın, fason ürünler olacak. Bugün TOGO'da üretim yok, üretim olmadığı için ayakkabı da olmayacak.

ÜİD-DER İşçi Tiyatrosu'nun Köle İbrahim Tuhaf Konuşuyor adlı oyununu izlediniz. Oyunda neler dikkatinizi çekti?

F.K.: Oyunda kölelerin nasıl sömürüldüğünü ve buna son vermek istediklerini anladım. Salon çok büyüktü, çok kalabalıktı, çok güzeldi. Birlik beraberlik olduğunu orada anladık zaten. O kadar çok insan vardı ki! Bakıyordum üst kat dolu, alt kat dolu. Bizi de sahnede a-nons ettiler. Ayrıca süreci anlatmanız çok güzel. Bilgilendirme çok güzel. Eğer bir insanı bilgilendiriyorsan o insanı kazanmışsın demektir. Gerçekten de kazanıyorsunuz. Konuşmanız, bize karşı güler yüzlü olmanız çok güzel. Ben ÜİD-DER'i destekliyorum.

İşçi Dayanışması aracılığıyla mesajınız nedir?

C.K.: Bütün işçiler birleşmeli ve kazanmalı. Sendikalarda, derneklerde bir araya gelmeli ama mutlaka sendikalaşmalı işçiler. İşçiler bilinçlenmeli artık.

F.K.: Birleşirsek güçlü oluruz ve güçlü olursak kazanırız. Çünkü üreten biziz. Üretiyorsak gücümüzü gösteririz. Biz burada 35 işçiyle bunları yapıyorsak, bütün sanayi işçileri birleşirse kim bilir neler olur.

S.Y.: Fikret Ağabey'e katılıyorum. 72 günde 70 yıllık fabrikada üretim durdu, itibar kaybetti. Hep beraber olup örgütlendikten sonra gerçekten çok güzel şeyler oluyor. İşçiler gerçekten birlik olup örgütlenirlerse, Ankara'da, Türkiye'de, dünyada çok şey değişir. Bütün işçiler bir araya gelmeli örgütlenmeli bence. ■

Seyirciler Anlatıyor / *Köle İbrahim Tuhaf Konuşuyor*

UİD-DER İşçi Tiyatrosu, *Köle İbrahim Tuhaf Konuşuyor* adlı oyununu İstanbul'un çeşitli bölgelerinde ve Gebze'de işçi-emekçi seyircisiyle buluştu. Oyun çıkışında izleyicilere sorduk, onlar da bize düşüncelerini ve hissettiklerini anlattılar:

“İlk defa işçilerin tiyatro oynadığını gördüm, çok şaşırdım”

Plastik işçisi: İlk defa işçilerin tiyatro oynadığını gördüm, çok şaşırdım. Profesyonel oyuncuların daha iyi oynadıklarını gördüm. İşçiler işçilerin sorunlarını anlattığı için çok hoşuma gitti.

Tekstil işçisi: Oyunda kendimi buldum, kafama taş düşmüş gibiydi. Taş al, taş koy, taş ver! Bundan önce bir yerde çalışıyordum. Kafama taş düşene kadar dank etmedi bir şeyler. “Ne kadar güzeller, nasıl yapabiliyorlar, e-ğitimi nereden almışlar” dedim izlerken.

Emekli işçi: Çok iyi mesai harcamış arkadaşlar. Onları kutlarım. Anlatmak istedikleri şeyleri de çok iyi anlattılar, mesajları çok iyi verdiler. Hem bir yerde çalış, hem de gel burada tiyatroya hazırlan, bunlar kolay işler değil.

“Her şeyi işçiler yapmış, ya mükemmel!”

Sağlık işçisi: Ben böyle bir şey izleyeceğimizi tahmin etmiyordum, çok güzeldi. Kölelikten bahsedildi, aslında biz de aynı durumdayız. İbrahim'in kafasına taş düştü, kendine geldi. Bizim de UİD-DER sayesinde kafamıza taş düşüyor. Bir arkadaşımız söyledi; her şeyi işçiler yapmış. Ya mükemmel!

Kadın işçi-I: Birlik olursak her şeyi yenebiliriz, Firavun'a nasıl karşı gelindiyse, biz de bu sorunlara karşı başkaldırabiliriz. Ben oyunun her sahnesini çok beğendim, içten alkışlarla katıldım.

Kadın işçi-II: Oyunculara bayıldım. İşçilerin kendi çabalarıyla böyle bir oyun çıkarmaları, her şeyi kendileri yapmaları çok güzel! Bence büyük bir tebriği hak ediyorlar onlar.

“Konuşamıyorum bile, çok duygulandım gerçekten!”

Kadın işçi-III: Daha önce oğlumu çocuk tiyatrosuna götürdüm. Oradan daha ilk yarı bitmeden çıktık. Oğlum burada o kadar keyif aldı ki... Arka sıralardaydık, ikinci

yarıda ön tarafa geçmeyi istedi. Konuşamıyorum bile, çok duygulandım gerçekten.

Kadın işçi-IV: Tek kelimeyle muhteşemdi. Köle İbrahim'in Firavun'a karşı anlattıkları müthiş etkiledi beni. Her şeyde emek vardı. Bu, işçiler olmadan hiçbir şey olmaz demek.

Emekli işçi: Köle İbrahim'i izlerken buradan gençliğime gittim. İlk çalıştığım yıllara, ilk mücadeleye yıllarıma gittim.

“Edirne'den geldim, izlerken tüylerim diken diken oldu”

Kadın işçi-V: Edirne'den geldim ben bu oyunu izlemek için. Oyun gerçekten çok güzeldi, arkadaşlar olağanüstüydüler. Şu an gerçekten çok heyecanlıyım, ifade edemiyorum. Oyunda en çok etkilediğim nokta, Mısır'daki görüntülerdi. Tüylerim diken diken oldu gerçekten. Şu an konuşamıyorum, o kadar etkilendim.

“20 seneden beri burada oturuyorum, böyle bir şeyle ilk defa karşılaşıyorum”

Tuzla'dan deri işçisi: Bu gibi şeylerle pek karşılaşmıyoruz. 20 seneden beri burada oturuyorum, böyle bir şeyle ilk defa karşılaşıyorum. Mümkünse her hafta oynanırsa daha çok seviniriz.

Öğrenci (kadın): Örgüt ve akıl olunca insanların yapamayacağı hiçbir şey yok. 12 saat boyunca çalışan insanlar, şu gösteri için zaman ayırabiliyorlarsa gerçekten elleri ayakları öpülecek insanlar. Başka bir arkadaşım oyunu izlemek için nöbetten çıktı, Ankara'dan buraya geldi.

“Oyun bana inanılmaz gurur verdi”

Emekli kadın işçi: Her şeyi üreten bizi. Tarlada çalışan da bizi, fabrikada çalışan da bizi. Mağazalara bütün lüks ürünleri koyanlar da bizi. Ama o mağazaların önünden boynumuzu büküp geçen de bizi. Buna ger-

çekten dur diyecek olan da bizi. Oyun bana inanılmaz gurur verdi.

Öğretmen: Bu oyunu oynayabildiğiniz her yerde oynamalısınız bence. O emek beni çekti, o emeğin üstüne söylenecek bir şey yok.

“Buraya geldikçe aslında yalnız olmadığımı görüyorum”

Kadın işçi: Eskiye göstererek aslında günümüzü anlattılar. İşçilerin nasıl sömürüldüğü konusunda UİD-DER'e geldiğimden beri çok şey öğrendim. Her ne kadar umutsuz düşüncelerim olsa da buraya geldikçe aslında yalnız olmadığımı görüyorum. Firavun'un alaşağı edilmesi çok güzeldi.

Emekli inşaat işçisi: Beni en çok etkileyen Köle İbrahim'in başına taş düşmeden uyanmayışı oldu. İnsanlar, başlarına taş düşmeden uyanmıyorlar. İşçilerin emekçilerin ve Türkiye'deki halkların kardeşliği birlikte mücadele edilerek başarılabilir. İbrahim'in başına taş düşmesi bende büyük etki yarattı. Bu oyunu ezilenlere, yoksul kesimlere, mahallerinde işçilere izletmek gerekir.

“Seyirciyle oyuncuların arasındaki diyalog çok mükemmeldi”

Sendikalı bir işçi: Köle olmak istemiyoruz. Biz artık insan gibi yaşamak istiyoruz. “Ben işçiyim, ben olmadan siz sermayedarlar olamazsınız” demek için mücadele etmek zorundayız. Seyirciyle oyuncu arasındaki diyalog çok mükemmeldi.

Akkardan işçisi: Bize böyle bir tiyatro etkinliği izlettiği için UİD-DER'e teşekkür ediyoruz. İçimizde Köle İbrahimler var ama sayıları yeterli değil. Köle İbrahim farklı bir boyutta hazırlanmış bir tiyatro gösterimiydi. Umarım Köle İbrahim, izleyenlerin zihninde iyi izler bırakmıştır. İşçilik tarihinin bir mihenk taşını bize gösterdi. Köle İbrahim'in başına düşen taş inşallah her işçinin başına düşer.

“Oyunun Anadolu insanına da oynanması lazım”

Direnişçi TOGO işçisi-I: Bizi buraya getiren UİD-DER'e çok çok teşekkür ediyoruz. Gerçekten işçilerin birleşmesi, birlik beraberlik içinde olmasının ne demek olduğunu anlattılar bize. Çok duygulandım. Böyle, tüyle-

rim ürperdi.

Direnişçi TOGO işçisi-II: Oyunun burada kalmasını istiyoruz. Anadolu insanına da anlatılması lazım... Bunun mutlaka olması lazım. Çok etkilendim. Bizim kafamıza kaya düştü. Biz bunu yeni anladık. Bu kayayı başımızda yıllarca taşıdık. Yeni ayıldık. Bizi buraya getiren UİD-DER'e çok teşekkür ediyoruz. Duvarları, sarayları yıkalım artık. Kendi saraylarımızı kendimiz kuralım. Patronlara değil kendimize kuralım bu sarayları.

“Oyuncuların biri arkadaşım, fabrikada yanımda replik ve ifade çalışıyordu”

Metal işçisi-I: Biz Gebze'de metal fabrikasında çalışıyoruz. Buraya oyunda görev alan bir arkadaşımız için geldik. Ama ben oyundan çok keyif aldım. Bir şeylerin değişebileceğini burada gösterdiler. İşçinin, işçi sayesinde işçiye bilgi ulaştırması gerçekten çok hoşumuza gitti.

Metal işçisi-II: Oyuncuların birisi bizim arkadaşımız. Fabrikada zaman zaman bizim yanımda repliklerini çalıştığını gördük. Nasıl bakışlar gerektiğini yanımda çalıştı. Biz bunları gördük. Biz bunlarla gurur duyuyoruz.

Adana'dan gelen kadın işçi: Bundan önce ben birçok tiyatro oyununa gittim. Devlet tiyatrolarını izledim. Ama ilk kez bir işçi tiyatrosunu izledim. UİD-DER'in sitesinde tiyatronun bir dakikalık tanıtımını gördüğüm zaman, evet gitmem lazım demiştim.

Mersin'den bir öğretmen: UİD-DER İşçi Tiyatrosu'nun izlediğim ilk oyunuydu. Gelirken zaten her şeyin en iyisini yapan işçi, tiyatronun da en iyisini yapar diye düşünmüştüm. Ama bu kadar da güzel olacağını beklemiyordum.

“Firavuna karşı ayaklandılar, gözlerim yaşardı”

Otomotiv işçisi: Oyunda gördüklerimiz şu andaki hayatımızın bir parçası. Meselâ şimdi bizim sendikamız, sigortasız çalıştırılmamız ya da iş saatlerinin çok uzun olması... Orada da aynı şeyler geçerli. Karın tokluğuna sabah akşam kadar çalıştırılıyorlar. Aynı şeyler hemen hemen günümüzde de devam ediyor. Firavuna karşı gelmeleri, başkaldırmaları beni çok etkiledi, çok duygulandı. Gözlerim yaşardı gerçekten. ■

Dünyada Kitleysel Grevler ve Gösteriler Yükseliyor

Krizin etkisi arttıkça işçilerin öfkeli sesi Avrupa'dan Asya'ya kadar dünya meydanlarını çınlatıyor. İspanya'da madenciler, mücadele ezgilerini söyleyerek yürüyor. Bangladeş'te işten atılan 500 bin işçi mücadelelerinin sonucunda işlerine geri dönüyor. İşçi sınıfının birçok kesiminden yükselen grevler ve direnişler, kapitalist sisteme karşı tahammül kalmadığını gösteriyor. İşçiler artık eskisi gibi yönetilmek istemediklerini söylüyor. Patronlar da bunun farkındalar ve ne yapacaklarını şaşırılmış durumdadır. Korkuyorlar, korktukça daha bir saldırganlaşıyorlar. Ancak korkunun ecele faydası yok!

İspanya'da Madenciler Madrid'e Ulaştı

İspanya'da hükümet kesinti paketlerini açıkladıkça işçilerin öfkesi yükseliyor. Uzun bir süredir Puerto Del Sol Meydanı'nda protesto gösterileri eksik olmuyor. Madenciler, hükümetin yapacağı kesintilere karşı greve çıkarak üretimi durdurdular. 22 Haziranda Madrid'e doğru yürüyüşe geçen madenciler, 400 kilometre yol kat ederek 10 Temmuz gecesini Puerto Del Sol Meydanına ulaştılar. Kavurucu sıcağın altında inanç ve kararlılıkla yürüyüşlerine devam eden yüzlerce madenciyi, meydana bekleyen binlerce işçi coşkulu bir şekilde karşıladı. "Biz haklarımızı mücadele ederek kazandık ve mücadele ederek de koruyacağız. Yürüyüşümüz bitti ama mücadelemiz devam edecek" diyen madenciler, hükümete meydan okuyorlar.

Bangladeş'te 500 Bin Tekstil İşçisi Eylemdeydi

Bangladeş'te bulunan Daka tekstil bölgesinde, yüzlerce işçi ücret artışı talebiyle protesto gösterileri düzenlemeye başladı. Protestoya katılan işçilerin sayısının artmasıyla paniğe kapılan patronlar karşı saldırıya geçtiler ve fabrikaları kapattılar. Bölgede bulunan 350 ayrı tekstil fabrikasından 500 bin işçi, 11 Haziranda işten çıkarıldı.

Bunun üzerine protestolar daha da yükseldi ve işçiler polisle çatıştı. Polis, göz yaşartıcı gaz ve copla işçilere saldırdı. Eylemin ilk iki gününde 80 işçi yaralandı. Birçok işçi tutuklandı. Ancak hükümet, grevin diğer bölgelere de yayılmasından duyduğu korkuyla, tekstil işçilerinin temel ihtiyaç malzemelerini almalarına katkı sağlayacağını açıkladı. Atılan işçiler, kararlı mücadelelerinin ardından, 21 Haziranda grevde geçirdikleri günlerin ücreti ödenerek işe geri alındılar.

İngiltere'de Doktorlar ve Otobüs Şoförleri Grevde

İngiliz Tıp Derneği üyesi doktorlar, 21 Haziranda hükümetin emeklilik maaşları ve uygulamaları konusundaki değişiklik ve kesinti planına karşı iş yavaşlatma eylemi başlattılar. 104 bin doktor, 1975'ten bu yana ilk kez greve çıkma kararı aldı. Çalışma sürelerini, diğer kamu personeline oranla kendilerinden daha fazla emeklilik katkı payı kesilmesini ve daha az emeklilik ücreti verilmesini protesto eden doktorlar, acil vakalar dışındaki hiçbir duruma müdahale etmediler.

Aynı zamanda Londra'da binlerce otobüs şoförü greve gitti. Olimpiyat oyunları nedeniyle iş yükünde büyük bir artış yaşayacak olan işçiler, ek ikramiye verilmesini talep ettiler. Birlik sendikası, işçilerin talepleri kabul edilinceye kadar grevler gerçekleştireceği uyarısında bulundu.

Peru'da Altın Madeni Açılmasına Karşı Tepkiler Yükseliyor

Peru'nun Selendin kentinde yeni bir altın madeni açılmasına tepki gösteren halk ile polis arasında çatışma yaşandı. Çatışmalar esnasında 3 kişi öldürüldü, en az 21 kişi yaralandı. ABD'nin Newmont madencilik şirketi, açılacak madene 5 milyon dolar yatırım yaptı. Perulular, altın madenin çevreyi tahrip edeceğini, su kaynaklarını kurutacağını, tarım alanlarını yok edeceğini ve onlara yaşam alanı bırakmayacağını söylüyor. Patronların açgözlülüklerine karşı Perulu işçi ve emekçiler 3 Temmuzdan bu yana mücadelelerine devam ediyorlar. ■

Kemal Türkler'i Unutmayacağız!

■ Pendik'ten emekli bir işçi

“Ben öldüğümde mezarıma şiş gözlerle gelme, işçilerden güzel haberler getir.” Bu sözleri, Maden-İş'in Başkanı ve unutulmaz işçi önderi Kemal Türkler, eşi Sebahat Türkler'e söylemiş. Aynı zamanda DİSK'in kurucusu ve Genel Başkanı Kemal Türkler'i, onu tanıyan işçilerden ve eşi Sebahat Ablamızdan dinlemiştim. 15-16 Haziran ve DGM direnişlerinde, o dönem yaşanan grevlerde, Maden-İş'in mücadeleci sınıf sendikacılığının hayata geçmesinde Kemal Türkler'in payı vardır. O, gözüpek, hayatını işçi sınıfı mücadelesine vermiş, işçiler gibi sade yaşayan bir işçi önderiydi.

Kemal Türkler ve mücadele arkadaşları, sendikalarda ve fabrikalarda tabanın söz ve karar hakkını, sınıf sendikacılığı anlayışını savunuyorlardı. İşçi sınıfının örgütlenmesi için canla başla çalışıyorlardı. Böylelikle DİSK sürekli büyüyor, sınıf hareketi yükseliyordu. Türk-İş üyesi işçilerin gözü kulağı DİSK'te, DİSK'in lokomotif olan Maden-İş'te ve Kemal Türkler'deydi. Çünkü Kemal Türkler işçilerin güvenini kazanmıştı. İşçilerle arasında erişilmez duvarlar ve kapılar yoktu.

Kemal Türkler'in eşi Sebahat Ablamız onu şöyle anlatıyor: “Başkan, gece yarısına kadar sendikada çalışıyordu. Evimizin kapısı işçilere gece gündüz açıktı. İşçiler bizim çocuklarımız gibiydi. Evde olduğumuzda, yemek yapmaktan mutfaktan çıkamazdım. Ama o yemekleri severek yapardım. Başkan işçilerle sürekli toplantılar yapardı. Şimdi sendikalar banka gibi; saat 5 oldu mu kapıları kapanıyor.” Nilgün Soydan Türkler, babasının nasıl biri olduğunu ve neden öldürüldüğünün üzerinde duruyor: “Kemal Türkler sadece bizim babamız değildi. Bütün işçileri bizi sever gibi seviyordu. İşçiler de onu çok seviyordu. Patronların tehdit-

lerine aldırılmıyordu, doğru bildiği yoldan yürüyordu. Bu yüzden öldürüldü. Babamın öldürülmesi, 1980 12 Eylül darbesinin provasıydı.”

Kemal Türkler, 22 Temmuz 1980'de, sabah evinin önüne pusu kuran kallesler tarafından kurşunlandı. Amaç işçi sınıfına gözdağı vermek ve 12 Eylül askeri darbesine zemin hazırlamaktı. İşçiler Türkler'e sahip çıktılar. Yiğit işçi önderinin cenazesine yüz binlerce işçi katıldı. Kemal Türkler'in cenazesine katılanlar arasında DİSK üyesi işçilerin yanı sıra, Türk-İş üyesi işçiler de vardı. Kemal Türkler'in şu sözleri onu seven işçilerin yüreğine kazındı: “Patron endişesi ve baskısından kurtulmadıkça ve yarımından emin olmadıkça, iktisadi hürriyetten söz edilemez... Grev en tabii hakkımızdır. Vermezlerse biz almasını biliriz.”

Ne yazık ki, bugün Kemal Türkler'in ve mücadeleci işçilerin bin bir emekle kurduğu ve uğruna ağır bedeller ödedikleri DİSK, artık o eski DİSK değil. Maden-İş'in devamı olduğunu iddia edenler ise patronların dayatmalarına karşı boyun eğmekten ve mücadeleci işçileri yalnız bırakmaktan geri durmuyorlar. Kemal Türkler'in döneminde benimsenen mücadeleci sınıf sendikacılığı terk edildi ve yerine “çağdaş sendikacılık”, mücadele etmeyi esas almayan, patronların dayatmalarına “evet diyen” bir anlayış geçirildi. Ama ÜİD-DER'de bir araya gelen işçiler, Kemal Türkler'e ve Maden-İş'in **mücadeleci sınıf sendikacılığı** geleneğine sahip çıkıyor ve büyütme için çalışıyorlar.

Kemal Türkler'i katledenlerden hâlâ hesap sorulmuş değil. İşçiler sendikalarına sahip çıktıklarında güçlü birlikler kurmakla kalmayacak, aynı zamanda Kemal Türkler'in katillerinden hesap sorulmasını da sağlayacaklar. Kemal Türkler'i unutmadık, unutmayacağız! ■

Patronların Rekabet-Ödül Oyunu

■ Sincan Organize'den bir metal işçisi

Patronlar üretimi hızlandırmak için işçiler arasında rekabet yaratırlar. O rekabetin oluşması için de işçilere küçük ödüller verirler. Bu ödüllere de, bilinçli olmayan işçiler, maalesef, sanki milli piyangodan büyük para onlara çıkmış gibi sevinirler.

Sincan Organize'de çalıştığım metal fabrikasında da patron aynı oyunu bize karşı oynuyor. Geçtiğimiz günlerde montaj bantlarından biri patronun istediği %100'lük üretime yakın bir ürün sayısı çıkardı. Bunun üzerine patron, saat üç buçuktaki çay molasında montaj bantlarındaki bütün işçileri bir araya topladı. Patron istediği üretimi çıkaran işçileri bayrak, kuru pasta ve kola ile “ödüllendirdi.” Öteki işçilere ise hiç bir şey vermedi. Bunu montaj bandındaki diğer işçilerin önünde yaptı ki böylelikle bu işçiler üzerinde

hem şeflerin baskısı daha çok artacak hem de aralarındaki rekabeti kızıştırarak, işçileri birbirleriyle yarıştıracak ve tabii üretimin çoğalmasını sağlayacak. Yani işçilerin gün boyu yorulup, canları çıkana kadar çalışmasının karşılığı kuru pasta ve bayrak olurken patronun kasası milyonlarla dola- cak. Şimdi çizdiğimiz resmi gözünüzün önüne getirin ve söyleyin bakalım gerçekte “ödül”ü kim alıyor?

Rekabet usulü çalıştırılma çok uzun zamanlardan beri patronların en güçlü silahlarından biridir. İşçi daha çok üretim yaptıkça kendisinin kazanacağını düşünür. Oysa hiç de öyle olmaz. Kazanan hep patronlar olur. Biz ise bir de bakmışız ki elimizde bir kuru pastayla öylece kalakalmışız. Patronların silahı rekabetse, işçilerin silahı da birbirlerine olan güvendir ve örgütlü bir şekilde mücadele etmektir. ■

Fabrikalarda İşyeri Hekimini Gören Var mı?

■ Gebze'den bir metal işçisi

Merhaba arkadaşlar. Ben sendikalı olarak çalışan bir metal işçisiyim. İşyerinde 200'ün üzerinde işçi çalışıyor. Sendikalı olarak çalışıyor olsak da, sendikasız yerlerde olduğu gibi birçok sorun yaşıyoruz. Bunların en başında işçi sağlığı ve işçi güvenliği sorunu geliyor. İş kazaları da yaşanıyor, işin yorucu olmasından dolayı rahatsızlıklar da. Bir hafta içinde birçoğumuz, ağır çalışma koşullarından dolayı bitkin düşüp hastalandık. Fabrikada işyeri hekiminin en başta gelen görevlerinden biri bizim sağlığımızla ilgilenmektir; çalışacak durumda değilsek bize izin vermek zorundadır. Ama işyeri hekimini fabrikada görmek neredeyse imkânsız! Çalışma saati içinde kendimizi kötü hissettiğimizde, hekimin odasına gidiyo-

ruz ama hekim yerinde olmuyor. Hekimin yerine hemşire bulunuyor, fakat hemşirenin izin verme yetkisi yokmuş. O da bir hap verip işe geri gönderiyor.

Fabrikada işyeri hekimi var ama bunun yeterli olmadığını yaşadığımız sorunlar nedeniyle görmeye başladık. Birçok arkadaşım, yasaların işyerlerinde hekim bulundurma zorunluluğu getirdiğini ama işyeri hekiminin fabrikada kaç dakika kalacağı meselesinin çok sıkıntılı olduğu üzerinde durdu. İşyeri hekimi sabah fabrikaya geliyor, odasına geçip oturuyor ve dakikası dolunca da özel muayenehanesine gidiyor. “Biz hiçbir şekilde bu haktan yararlanamıyoruz” diyen arkadaşlar oldu. İşyeri hekiminin 50'den fazla işçinin çalıştığı işyerlerinde bulunması zorunluluğunun yerine getirilmesi neye yarıyor ki? Bizim işyeri hekimini bulmak için, iş kazasını ya da başka bir hastalığı sabah 8'de mi geçirmemiz gerekiyor? Bu yasaları bu şekilde getirenler işçilere şunu mu diyorlar: “İş kazası geçireceksen hekimin olduğu saatlerde geçir?”

Bizim yaşadığımız sorunları eminim ki herkes yaşıyor. Bir kez daha görüyoruz ki, işyeri hekimi bulundurma zorunluluğunun getirilmesi sorunların çözümü konusunda yeterli değil. Eğer işyeri hekimi fabrikada tam gün çalışmazsa ve işçilerin çıkarına göre davranmazsa bu sorun da çözülemez. Onun için fabrikalarda hekim sayısının artırılması, her vardiyada biz işçiler nasıl çalışıyorsak, hekimin de çalışması gerekiyor. Bunu sağlamak için yapmamız gereken, örgütlülüğümüzü geliştirmek ve sınırlı yasalarla yetinmeyip daha iyi haklar elde etmek için mücadele etmektir. ■

“İş Cinayetlerine Son” Futbol Turnuvası Devam Ediyor!

■ Kırac'tan bir işçi

1 Temmuzda, Esenyurt Futbol Center'da “İş Cinayetlerine Son!” şiarıyla başlattığımız futbol turnuvası, tüm coşku ve heyecanıyla devam ediyor. Metal, seramik, mobilya, kargo, matbaa, sağlık, deri, hizmet sektöründen işçilerle, metal bölümü okuyan stajyer öğrencilerin takımların-

dan oluşan futbol turnuvası ile dostluk ve dayanışma büyüyor.

Maçlar başlamadan önce bir araya gelen işçiler, ÜİD-DER pankartının asılı olduğu sahada toplandılar. ÜİD-DER'li işçilerin turnuva için bestelediği marş hep beraber söylendi. Daha sonra, önceki maçlarda olduğu gibi oyuncular sahalara “İş Cinayetlerine Son!” pankartlarıyla çıktılar. İki farklı sahada eş zamanlı başlayan maçı izlemeye gelen kadın ve erkek işçiler slogan ve şarkılarla oynayanlara moral verdiler. “Kim Kazanırsa Kazansın Dostluk Kazansın”, “Futbol Bahane Dostluk Şahane”, “İşçiler Oynuyor Dayanışma Büyüyor”, “Kaza Kader Değil İş Cinayeti”, “Bütün Goller Patronlara!” sloganları ile süren maçlarda heyecan ve coşku doruğa çıktı. Bitiş zillerinin çalmasıyla son bulan maçlar ilerleyen günlerde aynı heyecanıyla devam edecek. ■

“Üç Yetmez, En Az Beş Çocuk Yapın!”

■ Aydınlı'dan bir tekstil işçisi

Başbakan hemen hemen her yerde işçi ve emekçi halka bir tavsiyede bulunuyor: “En az üç çocuk yapın.” Erdoğan, daha sonra üç çocuğun yetmeyeceğini, beş çocuk yapılması gerektiğini söyledi. Bunun nedenini de günümüz kadınlarının çok şanslı olduğuyla, artık çamaşır makinesi ve hazır bezlerin varlığıyla açıklıyor.

Ücretlerin çok düşük olması sebebiyle anne babalar fazla mesailerde gece gündüz çalışıyorlar. Biz bir çocuğumuza doğru düzgün bakamıyor, ihtiyaçlarını karşılamak için fazla mesailere kalıyor ve ek iş yapmak zorunda bırakıyoruz. Geçinemediği için ev kadınlarının büyük bir kısmı çalışma hayatına atılıyor. Çocuklarını annelerine, komşularına, akrabalarına bırakıp fabrikalarda düşük ücretlere çalışıyor. Bugünün şartlarının çok rahat olduğunu söyleyen Erdoğan, kendi karısının, çocuklarının altına Amerikan bezi taktığını söylüyordu. O zaman hazır bezler olmadığı için bizim de annelerimiz bizim altımıza bez bağlıyordu. Hem de öyle Emine Hanım gibi Amerikan bezi ile değil; çul, çuval ne bulursa parçalayıp altımıza bez yapıyordu.

Erdoğan, bir de yoğunluğundan dolayı çocuklarını gö-

remediğini de söylüyordu. Onun yoğunluğunun sebebi, sözcülüğünü yaptığı sermaye sınıfına “nasıl daha fazla kâr olanağı yaratırım, daha iyi nasıl hizmet ederim” aşkından kaynaklıdır. Bu yüzden çocuklarını göremiyordur. İşçi çocukları ise gece yarısı işten gelen, Cumartesi, Pazar fazla mesailere giden babalarını ve annelerini göremiyor. Hâl böyleyken Başbakan çıkıp “üç çocuk yetmez, beş çocuk yapın!” diyebiliyor.

Aslında onun çocuk yapın demesinin tek sebebi, sermaye sınıfı için çok sayıda ucuz, taze işgücüne sahip işçi yetiştirmektir. Her ailede beş çocuk olduğunda ve küçük yaştaki çocukların dahi büyük bir kısmının çalıştığını düşündüğümüzde, ısrarın nedenini buluruz. Sermayenin sözcülüğünü yapan Erdoğan, gece gündüz çalıştırılacak genç işçiler yaratılması için beş çocuk yapın diyor. ■

Kameraların Ortaya Çıkardıkları

■ Sarıgazi'den bir metal işçisi

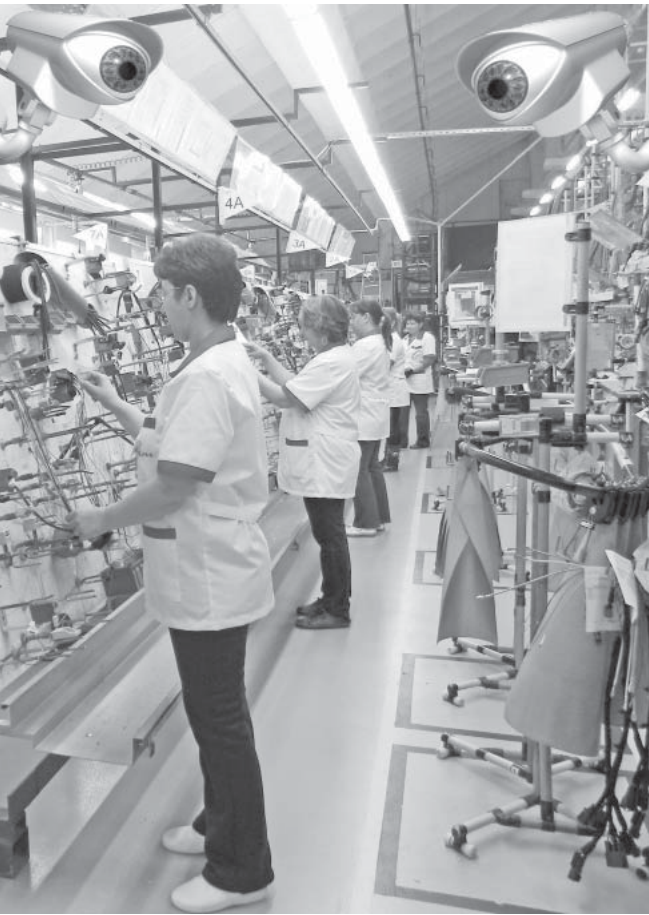
Ben metal sektöründe çalışan bir işçiyim. İşyerimizde teknoloji adına küçük ama bizim hayatımız açısından büyük bir adım atıldı. Fabrikadaki her bölüme kameralar takıldı ve fabrikanın her metrekaresi gözleniyor.

Kameraları “iş güvenliğinin bir parçası gereği takıyoruz” dediler bizlere. Sanki iş kazası geçirdiğimizde kameralar bizim yardımımıza koşacak! Gerçek sebepleri ve kameraların gizlediklerini fabrikada yaşadıklarımız üzerinden anlatayım.

Her zamanki gibi yapacağımız iş hakkında konuşmak üzere bir araya geldik. Çünkü verilen işi daha iyi yapabilmek, planlamak için fabrikada çoğu zaman birbirimize danışırız. Kameralar takılmadan önce de böyle yapardık. Ama kameralardan sonra durum değişti. Bir akşam iş çıkışına doğru müdür geldi ve bizimle bir toplantı yapacağını söyledi. Toplantı dediğin karşılıklı konuşmayla olur. Tabii ki bu toplantıda bir tek müdür konuştu biz dinledik. Neymiş efendim, geçen gün genel müdürle toplantı halindeyken, monitörü açmış bir de ne görmüş? Birkaç işçi bir araya gelmiş, sohbet ediyorlarmış. Neden bir araya geliyor musunuz? Onun bildiği en fazla iki işçi bir araya gelmiş. İş

hakkında iki dakika konuşur, ayrılmış. Üç işçi bir araya gelirse, başka şeyler konuşurlarmış. Bir daha böyle şeyler olsun istemiyormuş. Yanlış anlamamalıymışız, “kamera bizi gözetliyor” diye düşünmemeliymişiz. Her yerde böyle yapılıyormuş. Yapacak bir şey yokmuş! Aslında müdür, ne düşünüyorsa hepsini bize anlatıverdi. Onun konuşmasından sonra anladık ki kameralar can güvenliğimiz için değil, patronun mal ve kâr güvenliği içinmiş!

Müdürün konuşmalarının ardından çıkarttığımız bir ders var. Onlar üç işçinin yan yana gelmesini istemiyorlar. Çünkü bir araya gelen işçiler iş hakkında da konuşur, sorunlarından da konuşur. Çözüm arayışına girer. Onlar işte bundan korkuyorlar. Çünkü bal gibi biliyorlar; baskı yaptıkça biz de bu baskılara karşı kendimizi korumaya başlayacağız. Fabrikada özellikle de son dönemlerde geçmişte elimizde olan haklarımızın birçoğunu aldılar. Örneğin ikramiye ve çay saati molumuz vardı, kaldırdılar. Aslında onların bu baskısı bizi birbirimizden uzaklaştırmadı. Aksine daha fazla yakınlaştırdı. İnanıyorum ki er ya da geç bizim patronların korktukları başlarına gelecek. ■

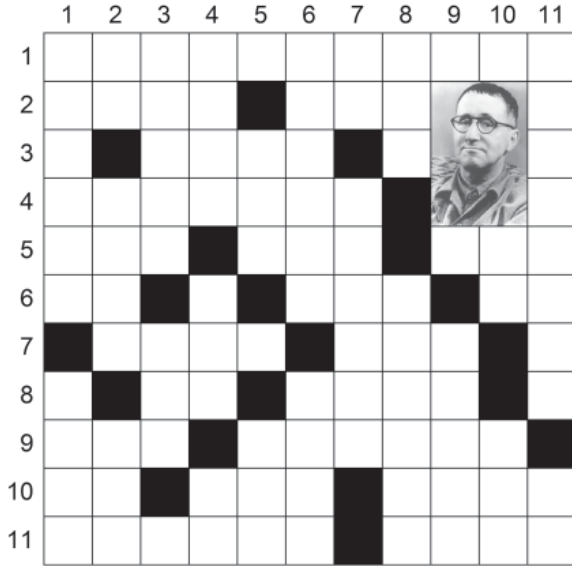
Uyan ve Haykır Öfkeni

Ansızın toprak çürüdü
Üç kollu çocuklar ve tek gözlü koyunlarla tanıştı yeryüzü
Göklerden yağmur değil, kuşlar yağmaya başladı
Ölü kuşlar
Sonra radyasyon yüklendi bulutlara
Bilmem kaç milyon kişi açlıktan ölüirken
Bilmem kaç kişinin serveti açıklandı
Ölümler üzerinde birikmiş bir servet
Buna da şükür diyenler oldu
Böyle gelmedi böyle gitmez diyenler de
Sonra ölümler erken gelmeye başladı
Çiçekler kokusuz,
Dallar meyvesiz
Meyveler dalsız
Sonra kurşuna dizildi adalet
Hem de uluorta
Sonra saçlarından sürüklendi analar
Yavrularını ararken
İzbe sokaklar kenevir tozu kokmaya başladı
Yerlerde battaniyeler
Umut dilenenler...

Sonra nereye ineceğini bilmediğimiz füzelerimiz oldu
Sonra fabrikalardan insan eti tütmeye başladı
Güneşe doğru yükselen
Beton duvarlara çarpa çarpa
İnsan eti, insan...
Sonra bey oldu cellâtlar
Sonra yalanlarla doyurdular karnımızı
Yalanlarla büyütüldü bebekçikler
Ey insanlık
Ey acıların ve umudun simgesi
Bu duvarlar, bu zincirler senin için
Senin için bu yalan değirmenleri
Uyan
Uyan da haykır öfkeni,
Haykır öfkeni seni soyana
Ekmeğine aşına göz koyana

Esenyurt'tan bir işçi

İŞÇİNİN BULMACASI

Soldan sağa

1. ÜİD-DER İşçi Tiyatrosu'nun yoğun ilgi gören bir oyunu, "...Tuhaf Konuşuyor."
2. İnsanın kendine karşı duyduğu öz saygı. Kabul etmeme.
3. Afrika'da bir ülke.
4. Bir örgütlülüğün yerine kendi iradesini geçirme, bunu savunma.
5. Gözde oluşan kara benek. İşten atılan ve direnişlerini sürdüren havayolu işçilerinin, işten atıldığı şirketin kısaltması. İnsan vücudunun dış yüzü.
6. Rütbesiz asker. Derinin gözeneklerinden sızan tuzlu sıvı. Angı (eklem) kelimesinin sessizleri.
7. Ankara'da direnişlerini sürdüren ayakkabı işçilerinin çalıştığı fabrika. Dudak, kenar.

8. Nikel elementinin simgesi. Konutlar topluluğu.
 9. Genellikle içine sulu şeyler konulan metal vb.den yapılmış kap. Japon dövüş sanatı.
 10. Dumanın değiştiği yerde bıraktığı kara leke. Yasaklama, engel olma. Ses, ahenk, nağme.
 11. Nitelik. İslam inancına göre cennet ile cehennem arasındaki yer.
- Yukarıdan aşağıya**
1. İşçilerin kurduğu bir örgütlenme birimi. Çabuk davranan, çevik
 2. Arka karşıtı. Köpekçiklerden bir hayvan. Hükümdarların, mareşallerin, din adamlarının güç sembolü olarak törenlerde taşıdıkları bir tür ağaç veya metalden değnek.
 3. Kelime, söz, sözcük. Bir ağırlık ölçüsü birimi.
 4. Bir şeyin erebileceği uzaklık, menzil. Asgari geçim indiriminin kısaltılmışı. Bir nota.
 5. Belirgin olan, bütün ayrıntılarıyla algılanan. Avrupa Ekonomik Topluluğu'nun kısaltması.
 6. İşçilerden ve emekçilerden yana tiyatro yapan, epik tiyatro kuramını geliştiren resimdeki şair ve tiyatro adamının soyadı. Göğüs, gönül, yürek.
 7. Renyum elementinin simgesi. Sahiplik.
 8. Dedelerden ve büyük babalardan her biri. Görmeyi sağlayan ışığa ve renge duyarlı hücrelerin bulunduğu göz tabakası.
 9. Hristiyan aleminde, din görevlisi kişilerden biridir.
 10. Bir yüzeyde boy sayılan iki kenar arasındaki uzaklık, genişlik. Eğimi az, akarsuların derine gömülmediği, geniş veya dar düzlük.
 11. Fabrikalarda, metal işlerinde kullanılan bir tür ölçü aleti. Bir suç, bir kusuru veya bir hatayı bağışlama.

Geçen Ayın Çözümü

Tatil Yapmak İşçilerin İhtiyacı Değil mi?

Koca bir yıl boyunca gece-gündüz demeden yoğun bir tempoyla, fazla mesailerle çalışıyoruz. Bu yoğun tempolu çalışma karşılığında ise, işe gidebilmemiz için gerekli olan şeylere yetecek bir ücret alıyoruz sadece. Yani karın tokluğuna çalışıyoruz. Evin kirası, faturaların ödenmesi ve çocukların masrafları için gece gündüz demeden çalışıp dinleniyoruz. Ama tüm işçiler biliyor ki, aldığımız sefalet ücreti en temel ihtiyaçlarımızı karşılamıyor. Sosyal ihtiyaçların bahsi dahi geçmiyor. İşçilerin ne haddine gezmek, eğlenmek, tatile gitmek, dinlenmek! Patronlar için işçiler, sömürdükleri sürece işe yarar. Yıprandı mı? At işten, dışarıda bekleyen taze işgücüne sahip işçi al.

Adına kapitalizm denen bu sömürü sisteminde üretim, patronların kâr hırsı ve arzularına göre yapılır. Her şey buna göre kurgulanır. İşçilerin sosyal ihtiyaçlarının zerre kadar önemi yoktur. İşçiler ertesi gün işe gelsin, makineler çalışsın, üretim aksamasın yeter! Patronlara göre işçilerin sosyal ihtiyaçlarını karşılaması, ailesiyle, sevdikleriyle konsere, sinemaya gitmesi, tatil yapması lüktür. Bu nedenle işçiler, yıllık izin haklarını kullanmak istediklerinde patronlar ve onların yöneticileri garip bir surat ifadesi takınırlar. Demek istedikleri şudur: İzin mi, sen izne çıkıp da ne yapacaksın?

Bir yıl boyunca insanlık dışı koşullarda çalışıp dinlenmenin karşılığında, en temel ihtiyacımız olan izin sürelerinde bıraktık tatile gitmeyi, izin hakkımızı dahi kullanamıyoruz. Oysa yıllık izinler, işçilerin ruhsal ve fiziksel ihtiyaçlarını yerine getirmeleri için kazanılmış bir haktır. Bu hakkı işçiler mücadele ederek almış ve yasalara yazdırmışlardır. İş Kanunu'nun 53. maddesine göre, bir işyerinde işe başlanılan günden itibaren, deneme süresi de içinde olmak üzere, en az bir yıl çalışıldığında yıllık ücretli izin hakkı elde edilir. Bu izin süresi, çalışma süresine bağlı olarak değişiyor. Yıllık ücretli izin süresi, bir yıldan beş yıla kadar (beş yıl dâhil) çalışanlar için 14 günden, beş yıldan fazla on beş yıldan az çalışanlar için 20 günden, on beş yıl ve üzeri çalışanlar için 26 günden az olamaz. 18 ve daha küçük yaştaki işçilerle 50 ve daha yukarı yaştaki işçilere verilecek yıllık ücretli izin süresi ise 20 günden az olamaz. Ayrıca yıllık izin süreleri patronla yapılan iş sözleşmeleri ve toplu iş sözleşmeleri ile arttırılabilir.

Ancak üretim planlarının aksamaması gerekçesiyle yıllık izinler, patronların insafına kalmış durumda. Kimi işyerlerinde yasal olmamasına rağmen, izinler kullanılmayıp ücret olarak işçiye ödeniyor. Kimi işyerlerinde ise patronların isteğine göre bölük pörçük ya da eksik bir şekilde kullanılıyor. İşler ne zaman azalırsa o zaman izinler kullanılmak isteniyor, is-

terse kışın ortası olsun patronun umurunda değil.

Yazın gelmesi ve havaların ısınmasıyla birlikte fabrikalarda kimi bölümlerde sıcaklığın 40 dereceyi bulduğu koşullarda çalışmak adeta işkenceyi andırıyor. İşçiler yazın ortasında makine başlarında kavrulurlarken, patronlar ise denizin, kumun, güneşin tadını keyiflerince çıkarıyorlar. Tam bir adaletsizlik ve haksızlık söz konusu... İşçiler sanki bu dünyaya yalnızca çalışmaya gelmişler. Tatil yapmayı, dinlenmeyi bilmezler; onlar sadece çalışmayı bilirler! Ama patronlar, dünyanın dört bir köşesinde diledikleri lüks otellerde, tatil köylerinde gönüllerince sefahatlerini sürdürmeyi iyi bilirler! Asgari ücretli bir işçi, en görkemli plajlarda, tatil köylerinde ya da yeşilin ortasındaki villalarında hayatın tadını çıkartan patronlar gibi tatil yapabilmek için, on yıllarca hiç yiyip içmeden çalışsa bile yine de gerekli parayı toplayamaz.

İşçiler izin haklarını çoğu zaman kullanamıyorlar. Kullandıklarında ise izinlerini çoğu zaman ya evde, ya ek bir işte, ya da köylerine gidip tarlada, bağda, bahçede kışa hazırlık yapmak için çalışarak geçiriyorlar. Peki, tatil yapmak, tükenen bedenini dinlendirmek, kendine zaman ayırmak, sosyal yaşama dâhil olmak işçilerin de ihtiyacı değil mi? Dünyanın tüm zenginliklerini üreten işçiler, neden bu zenginliklere ulaşamıyorlar? Çalışan işçiler, ama tatil yapan ve üretilen zenginliğin sefasını süren patronlar! Patronlar, lafa geldi mi haktan, adaletten, eşitlikten dem vururlar. Bu sözler, kapitalizmde sadece laftan ibarettir.

Bu yaşanası dünyanın tüm güzelliklerini en çok da demire, çeliğe şekil veren, koca koca lüks otelleri inşa eden, gökdelenler yükselten, kısacası hayatı her alanda var eden işçiler hak ediyor. İşçiler, bugün yarattıkları zenginlikten hak ettiklerini, ancak birleştiklerinde ve hakları için mücadele verdiklerinde alabilirler. ■

Beyaz ve Mavi Yaka, Kadrolu ve Taşeron İşçi Ayrımı Kimin Çıkarına?

Bir baba, çocuklarına birlik olmanın önemini anlatmak ister. Onlara çok sayıda değnek toplatır. Toplanan değnekleri demet yaparak bir araya getirir ve sırayla, evlatlarından bu demeti kırmalarını ister. Hiçbiri bunu başaramaz. Baba, demeti çözer ve değnekleri tek tek kırmalarını ister. Çocuklarının hepsi değnekleri kolaylıkla kırar. Baba çocuklarına şöyle der: “Birlik kuvvet demektir. Tek tek değneklerin kolay kırılması gibi, tek tek insanlar da kolay yenilirler. Siz siz olun, kardeşçe birliğinizi bozmayın.” Bu hikâye, dilden dile anlatılır, isteyen payına düşen dersi alır.

Tıpkı bu hikâyeden çıkan ders gibi, patronlar da birleşen işçilerin yenilmeyeceğini biliyorlar. Adına kapitalizm denilen ve işçilerin sömürülmesi üzerine kurulan bu düzende, patronlar; işyerlerinin, makinelerin, bankalarının, kısacası tüm üretim araçlarının sahibidirler. Devlet de onlara hizmet etmek için vardır. Bu nedenle patronlar çok güçlü görünürler. Zenginliklerini koruma ve sömürmeye devam etme gayreti, onları işçiler karşısında bir arada tutar. Ama birlik olan ve hakları için mücadele eden işçilerin karşısında onların gücünün hiçbir önemi yoktur. Çünkü dünyadaki tüm zenginlikleri işçiler üretirler. Bir düşünelim: İşçiler çalışmazlarsa ne olur? Hayat tam anlamıyla durur. İşçilerin çalışmadığı ve üretmediği bir dünyada patronlar yalnızca bir hiçtirler. Birleşen işçilerin ne denli güçlü olduğunun farkında olan patronlar, tıpkı tek tek değnekler gibi işçileri birbirinden ayırmaya ve onları güçsüz durumda bırakmaya çalışırlar.

Patronlar, işçilerin gücünü yok etmek için çok çeşitli yöntemler bulup geliştirmişlerdir. Örgütlü ve bilinçli olmayan işçiler patronların tuzağına düşer. Patronlar, memleket ayrımı yaparak işçileri birbirlerine karşı kıskırtırlar. Tuttukları futbol takımı bile patronlar için işçileri birbirine düşürmenin bir aracıdır. Türk işçiler Kürt işçilere karşı kıskırtılır, milliyetçilik körüklenir. İşçiler, Alevilik ve Sünnilik temelinde karşı karşıya getirilmeye çalışılır. Diğer taraftan, yaratılan ayrımlar sonucunda beyaz yakalı işçiler, üretimde çalışan mavi yakalıları hor görür. Mavi yakalılar, beyaz yakalıları işçi olarak değil, patronun yalakası gözüyle bakarlar. Kadrolu işçi, daha ucuza çalışmayı kabul eden taşeron işçiye öfkeli. Özellikle sendikali büyük fabrikalarda kadrolu işçiler kendilerini ayrıcalıklı görme gafletine düşerler, taşeron işçiyi ezme-

ye kalkarlar. Taşeron işçisi, kadrolu işçileri kendi sorunlarına duyarsız olmakla suçlar.

Dünya devi şirketlerden biri olan Procter&Gamble fabrikasında taşeron olarak çalışan bir işçi şunları anlatıyor: “Kadrolu işçiler bizim giremediğimiz bir yemekhanede yemek yerken bizler bir konteynırda hem giyiniyor hem de yemek yiyoruz. Onların bembeyaz masa örtüleri ve masalarda vazo içinde çiçekleri var. Bizi orada görmek istemiyorlar. Kendilerini bize göre ayrıcalıklı sayıyorlar.” Oysa patronlar işçilere ayrıcalık tanımaz. Onlar işçileri insan olarak değil, bir makine gibi görürler. Bu nedenle, taşeron işçilere göre daha iyi şartlarda çalışan işçilerin ayrıcalıklı olduğunu düşünmek son derece yerersizdir. Kadrolu işçilerde ayrıcalıklı olma hissi yaratılması, patronların kurduğu bir tuzaktır. Amaç işçileri birbirine düşürmektir. Üstelik işyerlerinde çalışma koşulları biraz iyiyse, bunu sağlayan patronlar değil, işçilerin verdiği mücadeledir.

Ne yazık ki işçiler birlik değilken bu oyunlara geliyorlar ve değnek gibi ayrı ayrı kırılıveriyorlar. Kendi işçi kardeşlerini kendilerinden ayrı görüyorlar. Kimi işyerinde durum o kadar ciddi bir boyut alıyor ki, kadrolu işçiler taşeronlarla aynı tuvaletleri kullanmak bile istemiyorlar. Patronların ezdiği yetmezmiş gibi işçiler de birbirlerini ezmeye çalışıyorlar. Bu durumda kazanan hep patronlar oluyor. Birbirleriyle rekabet ettikleri ve bir araya gelmedikleri sürece, işçiler patronların sermayesini büyütüp kendi ekmeklerini küçültüyorlar. Oysa patronlar birbirleriyle rekabet ederken bile işçiler karşısında hep bir arada dururlar. İşçilerin bir demet gibi bir araya gelmesini beraberce engellemeye çalışırlar.

Cılız ve kırılğan bir değnek gibi tek başına kalan işçi en kötü şartlarda çalıştırılmaya, işten atılmaya, iş kazalarına, düşük ücretlere, uzun iş saatlerine mahkumdur. Oysa patronlar karşısında hiçbir ayırım gözetmeden bir araya gelen ve örgütlü mücadele veren işçiler, hem haklarının bekçiliğini yaparlar hem de yeni haklar elde etmek için gerekli güce kavuşurlar. Patronların oyununu bozmak ve bir demet gibi birleşmek ve sağlam olmak için, işçiler birbirlerine sahip çıkmalı. Ağacı kesen baltanın sapı da ağaçtandır. İşçiler birbirleri için balta değil, patronlara karşı aynı dilden konuşan tek bir yumruk olmalı. ■

